

สัมภาษณ์ *ดร.สุทธิเวช ต.แสงจันทร์* อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ

เรื่อง การบริหารจัดการด้านความปลอดภัย ในห้องปฏิบัติการทดสอบ

วารสาร วศ. ฉบับนี้ได้รับโอกาสพิเศษสัมภาษณ์ *ดร.สุทธิเวช ต.แสงจันทร์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ* เรื่อง การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการทดสอบ ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์บริการได้ผลักดันให้มีการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนป้องกันความเสียหายจากอุบัติเหตุที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม

• *นโยบายเรื่องความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ*

กรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้รับมอบหมายจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ดำเนินงานบริหารจัดการเรื่อง ความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ โดยท่าน *ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* ได้มอบหมายให้ดำเนินการเป็นแนวทางปฏิบัติด้านความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการเห็นความสำคัญของความปลอดภัยและอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์บริการได้ผลักดันเรื่องนี้ให้ออกเป็น พ.ร.บ. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 แต่การบังคับใช้เป็นกฎหมายยังไม่สามารถบังคับใช้ได้เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความเสี่ยง อาจมีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน มหาวิทยาลัย ภาครัฐ ภาคเอกชน จึงเห็นว่ากรมวิทยาศาสตร์บริการต้องมีแนวทางการปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยให้กรมวิทยาศาสตร์บริการดำเนินการจัดทำมาตรการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการก่อน เพื่อเป็นต้นแบบอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังนั้นตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558 จึงได้จัดตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือปฏิบัติความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการขึ้นมา โดยมอบหมายนักวิทยาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้รับผิดชอบ นำรูปแบบของต่างประเทศมาเป็นต้นแบบในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ กอปรกับกระทรวงแรงงานได้ออกกฎหมายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 โดยกำหนดให้หน่วยงานราชการต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวในสถานประกอบการ และสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้กรมวิทยาศาสตร์บริการจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. เพื่อให้เกิดการบริหารความปลอดภัยในสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานและภัยพิบัติในกรมวิทยาศาสตร์บริการ

ที่ผ่านมากรมวิทยาศาสตร์บริการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการมาโดยตลอด จึงจัดตั้งคณะทำงานด้านอค์ศิภัยและคณะทำงานกำกับดูแลความปลอดภัยด้านสารเคมีและของเสียอันตรายขึ้น ซึ่งได้ดำเนินการแล้ว แต่ยังไม่สามารถผลักดันให้ห้องปฏิบัติการทุกหน่วยงานดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพได้ ด้วยปัญหาในเรื่องโครงสร้างเนื่องจากกรมวิทยาศาสตร์บริการมีการปรับปรุงห้องปฏิบัติการและระบบสาธารณูปโภค ซึ่งตอนนี้การปรับปรุงอาคารได้ดำเนินการเสร็จสิ้น จึงนับเป็นโอกาสอันดีในการนำนโยบายด้านความปลอดภัยมาปฏิบัติอย่างจริงจังต่อไป

• **มีการมอบหมายการดำเนินงานอย่างไร**

ในขณะนี้ได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของกรมวิทยาศาสตร์บริการ เพื่อขับเคลื่อนมาตรการในด้านการปฏิบัติงาน มีระบบความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรม และให้เจ้าหน้าที่ทุกท่านตระหนักถึงการป้องกันความปลอดภัยในกรมวิทยาศาสตร์บริการ

• **แนวทางส่งเสริมบุคลากร**

ในส่วนของแนวทางการส่งเสริมบุคลากรนั้น ได้ให้นโยบายกับคณะกรรมการฯ เรื่องการส่งเสริมและจัดอบรมให้แก่บุคลากร อีกทั้งให้มีการจัดตั้งคณะทำงานในหน่วยงานขึ้น เพื่อดูแลเครื่องมือ อุปกรณ์ การจัดเก็บ ความปลอดภัย และการป้องกันอย่างเป็นระบบ รวมถึงส่งเสริมให้มีระบบการป้องกันความปลอดภัย การซ้อมดับเพลิง โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้และฝึกอบรม นอกจากนี้ยังให้หน่วยงานทำงานร่วมกับกรมบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเตรียมการสำหรับการป้องกันเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

• **โครงสร้างการดำเนินงาน**

พ.ร.บ. ได้กำหนดโครงสร้างการทำงานไว้อย่างชัดเจน กรมวิทยาศาสตร์บริการจึงดำเนินการตามข้อกำหนดดังกล่าว โดยมีผมเป็นคณะกรรมการบริหารความปลอดภัยในสภาพแวดล้อมการทำงาน ผมได้สนับสนุนการทำงานทุกด้าน และยังสอบถามปัญหาจากคณะทำงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง อีกทั้งมอบหมายให้คณะกรรมการลงไปดูแลสถานประกอบการ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างมีความสุข ไม่เกิดความเครียด ได้แลกเปลี่ยน และเรียนรู้ในหน่วยงานต่างๆ อีกด้วย

อีกเรื่องที่กรมวิทยาศาสตร์บริการได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในยุทธศาสตร์ด้านการจัดการสารเคมีแห่งชาติ ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้กำหนดความปลอดภัยด้านสารเคมีภายในประเทศ ผมเองให้ความสำคัญโดยมอบหมายโครงการเคมี ให้ทำหน้าที่ติดตามดูแลความปลอดภัยด้านสารเคมีภายในประเทศ จัดเก็บผลิตภัณฑ์จากท้องตลาด เช่น เครื่องใช้ ของเล่น และสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อมาตรวจสอบสารอันตรายให้เป็นไปตามมาตรฐานเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ กรมวิทยาศาสตร์บริการยังได้ส่งผู้ปฏิบัติงานเข้าร่วมการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย สารเคมี และการบริหารจัดการด้านเคมีในต่างประเทศ ซึ่งจัดโดยสถาบันบริหารจัดการสารเคมีของประเทศสวีเดนและได้รับการสนับสนุนทุนอบรมให้ไปศึกษาต่อในต่างประเทศเป็นประจำทุกปี